

№ 4/1966.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 4/1966 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om bostadsförmedling. (№ 31/1965).

Förenämnda framställning, varöver landstinget vid 1965 års höstsession inbegärt utlåtande av lagutskottet, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Sedan utskottet vid särskilda sammanträden under höstsessionen genomgått lagförslaget in extenso, uppstod inom utskottet fråga därom, huruvida behov av denna lag verkligen kunde anses föreligga. I motiveringen till framställningen säges endast, att sådant behov ansetts föreligga, utan att detta på något sätt närmare motiverats. Möjligen stöder sig förslaget på det för lagberedningen kända faktum, att en anmälan hösten 1965 gjorts hos magistraten i Mariehamn för utövande av bostadsförmedling såsom näring.

I anseende härtill har utskottet hos stadsstyrelsen i Mariehamn uti skrivelse av den 15 december 1965 anhållit att stadsstyrelsen, möjligen efter att hava hört av saken intresserade organisationer, t.ex. Mariehamns Gårdsägarförening r.f. och Ålands Turistförening r.f., ville till utskottet avgiva yttrande om lagens behövlighet.

Sådant yttrande har även ingått, i det att stadsstyrelsen i skrivelse av den 4 mars 1966 till utskottet översänt sitt eget samt nämnda tvenne organisationers utlåtanden. Dessa handlingar närslutas som bilagor till detta betänkande.

Av den inbegärda utredningen framgår,

a) att Mariehamns Gårdsägarförening r.f. i dagens läge icke finner behov föreligga för lagstiftningen;

b) att Ålands Turistförening r.f. anser lagförslaget, till den del det avser förmedling av lägenheter för fast bostadsändamål, falla utanför ramen för föreningens intresse, men att förmedlingen av bostäder till turister antingen helt bör undantagas lagens tillämpningsområde eller all rumsförmedling göras beroende av tillstånd och auktoriseras; samt

c) att stadsstyrelsen för egen del finner lagstiftningen motiverad, då (privat) bostadsförmedlingsverksamhet inletts i staden.

Ifråga om lagstiftningsbehörigheten konstaterar utskottet, att landstinget enligt 13 § mom. 1 punkt 6) i självstyrelselagen tillkommer lagstiftningsrätt i frågor rörande, utom annat, bostadsförmedling samt att enligt § 5 punkt 15) i landskapslagen om rätt att idka näring (11/57)

bostadsförmedling av affärsföretag är reglementering underkastad. Ur behörighetssynpunkt föreligger sålunda intet hinder för landstinget att lagstifta på området.

Med beaktande av vad Ålands Turistförening r.f. framhållit i sitt utlåtande synes 1 § mom. 2 böra kompletteras sålunda, att lagen icke skall gälla förmedling av bostad för turiständamål, samt lyda:

"Denna lag gäller icke på åtgärd av kommun anordnad bostadsförmedling, ej heller förmedling av bostad för turiständamål."

Enligt 3 § mom. 4 fordras av rörelsens ägare, att han skall äga rätt att idka näring i landskapet Åland, på sätt 4 § självstyrelselagen föreskriver. Sådant krav ställes icke enligt § 4 mom. 2 på föreståndare för rörelsen. Detta måste även anses vara riktigt med hänsyn till den inställning, som Högsta domstolen tidigare intagit till samma spörsmål.

I 10 § mom. 1 användes dels uttrycket "hyresavtal", dels "hyreskontrakt". Det förstnämnda synes vara att föredraga på vartdera stället.

Mariehamns Gårdsägarförening r.f. har framställt anmärkning mot stadganden i 12 § mom. 1 om högsta ledningen av och tillsynen över bostadsförmedlingen. För sin del har utskottet ingenting att anmärka mot landskapsstyrelsens förslag.

Sista meningen i 14 § 3 mom. föreslås omformulerad sålunda: "Landskapsstyrelsen bör, förrän sådant beslut fattas, bereda vederbörande tillfälle att avgiva förklaring."

I 15 § mom. 2 bör ordet "medelst" utbytas mot "genom".

I 18 § ingår ordet "kanske" (... med stöd därav kanske utfärdade bestämmelser). Ordet ingår visserligen i rikets motsvarande förordning (FFS 534/1962), men synes saklöst kunna utelämnas.

Då lagförslaget överlämnades till landstinget hösten 1965, utgick landskapsstyrelsen tydligen ifrån att det kunde slutbehandlas vid 1965 års höstsession. Tiden för lagens ikraftträdande föreslogs därför till den 1 juli 1966. Då behandlingen likväl av tidigare nämnda orsak fördröjts, synes den böra träda i kraft först den 1 januari 1967.

I anseende till det utlåtande, som avgivits av Ålands Turistförening r.f., och vari tanken på att bostadsförmedlingen bör auktoriseras och fri konkurrens uteslutas vid den legala rumsförmedlingen, har utskottet ånyo tagit ställning till frågan om denna lagstiftning alls skall vara behövlig. Utskottet delar nämligen icke förslaget om auktorisering, utan anser att fri konkurrens bör råda. Därvid har utskottet stannat för den uppfattning, som uttalats av Mariehamns Gårdsägarförening r.f. och hänvisar särskilt till andra stycket i föreningens utlåtande. Ur landsbyg-

-3-

dens synpunkt synes det vara utan vidare klart, att lagen icke är behövlig, och för Mariehamns stads vidkommande måste de synpunkter, som framförts av föreningen, tillmätas avgörande betydelse. Den rörelse, som på grund av näringsanmälan startats i Mariehamn, kan med skäl befaras sakna större utvecklingsmöjligheter just med hänsyn till vad Mariehamns Gårdsägarförening framhållit.

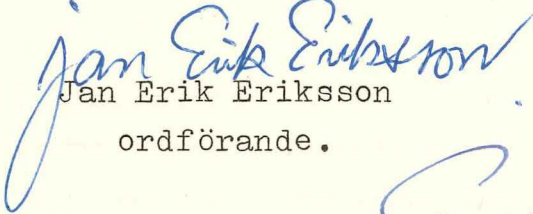
Om bostadsförmedling blir erforderlig i Mariehamn, synes den böra anordnas på åtgärd av kommunen, varvid nödig övervakning och kontroll automatiskt kan anordnas genom reglemente och det komunal revisions-systemet.

Anmärkningsvärt är förövrigt, att rikets förordning givits först den 12 oktober 1962, ehuru förordningen grundar sig på 3 § i näringslagen av den 27 september 1919, sådant lagrummet lyder i lagen den 12 december 1941.

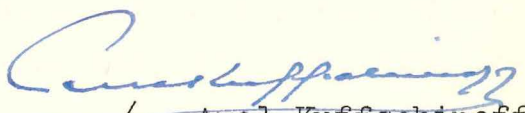
Med hänsyn till allt detta föreslår utskottet värdsammast,
att landstinget ville förkasta lagförslaget.

Mariehamn den 11 mars 1966.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson

ordförande.

././ Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Fridolf Karlsson och Nils Dahlman.